

TMAP

Woordenlijst

Deze woordenlijst is samengesteld door het TMAP team op basis van een groot aantal bronnen. De bronnen zijn: TMap boek (1995), TMap NEXT boek (2006), ISTQB glossary (istqb.org en bntqb.org), ISO25010 (ISO, www.ISO25000.com en Wikipedia), Wikipedia, Techopedia, Testing in the digital age (2018) en Quality for DevOps teams (2020). Veel termen zijn speciaal voor deze woordenlijst beschreven.

Nederlandse term	Omschrijving Nederlands
3D printen	Zie: Additive manufacturing.
A/B-testen	Bij A/B-testen worden de reacties van gebruikers op twee varianten (A en B) van een systeem vergeleken om te bepalen welke variant het beste aansluit bij de verwachtingen van de gebruikers en andere betrokkenen. Variant A zou de bestaande versie kunnen zijn en B de nieuwe versie. Of, A en B kunnen twee verschillende nieuwe versies zijn die worden vergeleken.
Acceptatiecriteria	De criteria waaraan een testobject moet voldoen om geaccepteerd te worden door een gebruiker, klant of andere belanghebbende.
Acceptatietest	De door de toekomstige gebruiker(s) en beheerder(s) in een zoveel mogelijk als-ware-het-productie omgeving uitgevoerde test, die moet aantonen dat het ontwikkelde systeem aan de functionele en kwalitatieve eisen voldoet.
Adaptief	Adaptief is het vermogen om een element op te splitsen in deelelementen die vervolgens anders gecombineerd opnieuw resulteren in een waardevol element voor de specifieke situatie.
Additive manufacturing	Additive manufacturing, beter bekend als 3D printing, is het proces waarbij producten laag voor laag worden "geprint" door een mondstuk (printkop) met een speciaal filament van printmateriaal.
Afvinklijst	Een gestructureerde of ongestructureerde lijst van alle situaties die getest (moeten) worden. (Deze definitie richt zich op testen, een afvinklijst of checklist kan uiteraard op veel meer manieren toegepast worden)
Agile	Een mindset voor software ontwikkeling, gebaseerd op het Agile Manifesto, waarbij de focus primair ligt op het creëren van businesswaarde.
Agile mindset	Een houding om waardevolle incrementen van werkende software met hoge waarde in korte tijdgebonden iteraties te leveren in een communicatieve en samenwerkende benadering met adaptieve wijzigingen wanneer meer informatie bekend wordt.
AI	Zie: Artificial Intelligence en Kunstmatige Intelligentie
Alfatest	Tests uitgevoerd op de locatie en in de testomgeving van de organisatie die het systeem ontwikkelt, door mensen van buiten die organisatie.
Applicatielevenscyclus beheer	Een continu proces van het beheer van een applicatie door besturing, ontwikkeling en onderhoud. Het is het samensmelten van bedrijfsbesturing en systeemontwikkeling dat mogelijk gemaakt wordt door hulpmiddelen met betrekking tot requirements management, architectuur, coderen, testen, volgen en releasemanagement.
Artificial general intelligence	Artificial general intelligence (of AGI) is een kunstmatige intelligentie die alle taken uit kan voeren die een mens uit kan voeren.
Artificial narrow intelligence	Deze kunstmatige intelligentie beperkt zich tot één taak. Alle Artificial Intelligence die we op dit moment gebruiken wordt gecategoriseerd als Artificial Narrow Intelligence (of ANI).
Artificial super intelligence	Deze kunstmatige intelligentie overtreft de intelligentie van de meest begaafde en slimste mensen.
Assertie	Een specifieke teststap in een geautomatiseerd testscript dat het verwachte resultaat met het werkelijke resultaat vergelijkt.
BDD	Zie: Behavior driven development.
BDTM	Zie: Business Driven Test Management
BDTM-aspecten	Resultaat, Risico, Kosten, Tijd zijn de vier aspecten van business driven test management.
Behavior driven development	Behavior driven development (BDD) is een software ontwikkelaanpak waarbij een applicatie wordt gespecificeerd en ontworpen door het gedrag te beschrijven vanuit het perspectief van een externe waarnemer.
Beheer	Het nemen van corrigerende maatregelen, gebaseerd op informatie uit monitoring, om te bewerkstelligen dat het IT systeem tijdens het gehele IT leveringsproces, correct gedrag vertoont.

Nederlandse term	Omschrijving Nederlands
Bekende fout	Een bevinding die geclassificeerd is als daadwerkelijke fout, maar (nog) niet opgelost is. (in het engels Known Fault of Known Error)
Belichaming	De tastbare of waarneembare vorm van een intelligent machine (bijv. een robot of chatbot). Dit betreft het fysieke uiterlijk van een robot, en doelt voornamelijk op de geschiktheid van het uiterlijk voor zijn doel. Dit is één van de nieuwe sub kwaliteitsattributen van Gebruikersvriendelijkheid voor Artificial Intelligence and Robotics. (engelse term: Embodiment)
Beslispunt	Een beslispunt is een samenstelling van één of meer condities die de voorwaarden definieert voor de verschillende mogelijkheden in het daaropvolgende systeemgedrag.
Betatest	Tests uitgevoerd door mensen van buiten de organisatie die het systeem ontwikkelt op de locatie en in de omgeving van de testende mensen (vaak gewone gebruikers).
Betrouwbaarheid	De mate waarin een systeem, product of component gespecificeerde functies uitvoert onder gespecificeerde condities gedurende een gespecificeerde hoeveelheid tijd. Dit is een ISO25010 productkwaliteitsattribuut.
Beveiliging	De mate waarin een product of systeem informatie en gegevens beschermt zodat personen, andere producten of systemen de juiste mate van gegevenstoegang hebben passend bij hun soort en niveau van autorisatie. Dit is een ISO25010 productkwaliteitsattribuut.
Bevinding	Een geconstateerd verschil tussen de verwachting of voorspelling en de feitelijke uitkomst van een test. Deze wordt vastgelegd opdat de oorzaak onderzocht en opgelost kan worden.
Blackbox testen	Testen zonder kennis van en inzicht in de interne structuur en werking van een systeem of programma. Dit is het tegengestelde van glassbox testen.
Blockchain	Blockchain is een gedeeld digitaal grootboek dat beschrijft wie, wat, op welk moment in de tijd in zijn bezit heeft. Het is gedistribueerd, wat inhoudt dat het, op enig moment, op meerdere locaties bestaat als exacte kopieën van elkaar. Zodanig dat er geen single point of failure bestaat. Transacties worden opgeslagen in een keten van blokken. De transactie historie wordt bijgehouden in een audit trail en kan niet aangepast worden.
Bot	Een bot (afkorting van robot) is een algoritme dat handelt namens een individu, bedrijf of applicatie, en een menselijke interactie kan nabootsen.
Bruikbaarheid	De mate waarin het informatiesysteem is toegesneden op de organisatie en het profiel van de eindgebruikers voor wie het bedoeld is en effectief, efficiënt en met voldoening bijdraagt aan het bereiken van de doelstellingen. Dit is een ISO25010 productkwaliteitsattribuut.
Bug	Een fout in een computerprogramma, een website of een IT systeem, waardoor het zijn functie niet (geheel) volgens specificaties vervult of op een onbedoelde manier reageert.
Building block	Een stukje kennis of een processtap of een hulpmiddel of een rol die een specifiek kwaliteits en/of testprobleem in de organisatie kan oplossen. Building blocks worden uitgezocht of gemaakt voor een specifieke situatie om de behoeften van de betrokken mensen te vervullen. Tezamen vormen de building blocks de methode voor kwaliteit en testen van de organisatie op een gegeven moment in de tijd.
Business case	De business case geeft de rechtvaardiging voor het project weer en geeft antwoord op de vragen: waarom doen we dit project, welke investeringen zijn hiervoor nodig, wat wil de opdrachtgever met het resultaat bereiken?
Business Driven Test Management	Business Driven Test Management (BDTM) stelt de klant in staat het test proces te sturen op basis van rationele en economische drijfveren. De vier BDTM aspecten zijn: resultaat, risico, tijd en kosten.
Centrale uitgangssituatie	Een uitgangssituatie die voor meerdere tests of testers de uitgangssituatie bevat.
Chaos testen	Een testaanpak waarbij een tool onderdelen van het IT systeem uitschakelt om de robuustheid te testen.

Nederlandse term	Omschrijving Nederlands
Charisma	Charisma is de aantrekkelijke uitstraling of charme die kan leiden tot trouw of toewijding bij anderen. Dit is één van de sub kwaliteitsattributen van het kwaliteitskenmerk Persoonlijkheid voor kunstmatige intelligentie en robotica, die wij hebben toegevoegd aan de ISO25010 standaard.
CI/CD	Zie: <i>Continuous integration (CI)</i> en <i>Continuous delivery (CD)</i> .
Cloud technologie	Het gebruik van uiteenlopende diensten, zoals software ontwikkel platforms, servers, geheugen en software, via het internet.
Cobot	Een robot die samenwerkt met een mens met een specifiek doel.
Robotics	Het gebruik van Cobots voor het uitvoeren van taken door mensen in samenwerking met robots.
Codereview	Een methode om de kwaliteit van geschreven code te onderzoeken (en mogelijk verbeteren) door het werk te beoordelen met de specificaties en/of richtlijnen en te onderwerpen aan de kritische blik van een aantal gelijken van de ontwikkelaar.
Cognitief	Betreft kennis, waarnemen en beseffen.
Cognitieve IT	Cognitieve informatie technologie is niet alleen gebaseerd op vastgelegde regels, het is ook in staat om te reageren en het gedrag aan te passen op basis van kennis en waarnemingen.
Cognitive QA	Cognitive QA betreft het gebruik van Cognitieve IT om kwaliteitszorg en testen te ondersteunen. (cognitieve kwaliteitszorg)
Compatibiliteit	De mate waarin een product, systeem of component informatie uit kan wisselen met andere producten, systemen of componenten, en/of het de gewenste functies kan uitvoeren terwijl het dezelfde hard- of software-omgeving deelt. Dit is een ISO25010 productkwaliteitsattribuut.
Conditie (dekkingsgroep)	Dit is een van de dekkingsgroepen waarin dekking-gebaseerde testontwerptechnieken zijn ingedeeld die betrekking hebben op het testen van condities.
Condition coverage (CC)	CC is een dekkingsvorm, uit de dekkingsgroep Conditie, die zorgt dat de mogelijke uitkomsten ("waar" of "onwaar") van elke conditie minimaal één keer worden getest.
Condition/decision coverage (CDC)	CDC is een dekkingsvorm, uit de dekkingsgroep Conditie, die zorgt dat de mogelijke uitkomsten van elke conditie én van de beslissing worden minimaal één keer worden getest. Dit impliceert zowel "condition coverage" als "decision coverage".
Connectiviteit	Het gemak waarmee een koppeling met een ander informatiesysteem of binnen het informatiesysteem tot stand kan worden gebracht, en kan worden aangepast. (Dit is een kwaliteitsattribuut uit TMap NEXT)
Containerisatie	Een lichtgewicht alternatief voor volledige virtualisatie van computerhardware waarbij een applicatie ingekapseld is in een container met een eigen operationele omgeving. Dit geeft vele van de voordelen van een applicatie in een virtuele machine laden, aangezien de applicatie op elke geschikte hardware kan draaien zonder zorgen over afhankelijkheden.
Context coverage	Context coverage is de mate waarin een product of systeem naar tevredenheid, effectief, efficiënt en risicovrij gebruikt kan worden in zowel gespecificeerde contexten van gebruik als in contexten die verder gaan dan de oorspronkelijke expliciet geïdentificeerde contexten. F116
Continuïteit	De zekerheid dat de gegevensverwerking ongestoorde voortgang zal kunnen vinden, dat wil zeggen ook na ernstige storingen binnen redelijke termijn kan worden hervat. Dit is een kwaliteits-kenmerk uit TMap NEXT. Het wordt in de ISO25010 standaard afgedekt door Betrouwbaarheid en de bijbehorende sub-kenmerken.

Nederlandse term	Omschrijving Nederlands
Continuous delivery (CD)	Een uitbreiding van de principes van continuous integration. Het houdt in dat de code zich altijd in een staat bevindt waarin deployment mogelijk is. Deze aanpak leunt zwaar op de automatisering van de test- en delivery processen, om ervoor te zorgen dat deze zonder enige hapering plaatsvinden. Het testen gebeurt in fasen, waarbij de volgende fase automatisch aangevangen wordt als de voorgaande fase succesvol is afgerond. Dit vindt plaats totdat de applicatie klaar is voor deployment.
Continuous deployment (CD)	Dit is een uitbreiding van continuous delivery, waarbij de applicatie niet alleen uitgeleverd wordt maar ook automatisch geïnstalleerd (deployed) zodat het draait op de productie infrastructuur.
Continuous integration (CI)	Door zo vroeg en vaak mogelijk code te integreren in de main branch van een gedeelde repository minimaliseert continuous integration de integratiekosten in een ontwikkelproces en wordt frequent en geautomatiseerd testen mogelijk gemaakt. Door het starten van geautomatiseerde tests zodra een ontwikkelaar een nieuwe code samenvoegt, kunnen test suites worden uitgevoerd om te controleren of er nieuwe integratiefouten zijn geïntroduceerd.
Continuous monitoring	Continue verzamelen (doormiddel van tools) van terugkoppeling over de indicatoren van het IT-systeem tijdens werkelijk gebruik, waarbij de informatie gebruikt wordt om toekomstig gedrag van het systeem te voorspellen.
Continuous testing	Geautomatiseerde testuitvoering die telkens wordt uitgevoerd als software is geïntegreerd in een build voordat een nieuwe build wordt geïmplementeerd.
Controleerbaarheid	Het gemak waarmee de juistheid en volledigheid van de informatie (in het verloop van de tijd) gecontroleerd kan worden.
Cross-functioneel team	Een cross-functioneel team is een groep mensen met verschillende maar overlappende kennis, vaardigheden en competenties, die samenwerken aan een gezamenlijk doel.
Crowdtesten	Testen die worden uitgevoerd door een gevarieerde groep testers van buiten het team. Het is gebruikelijk dat deze testers op een andere locatie zijn. Veelal wordt het toegepast om een grote variatie aan gebruikte hardware te testen met mensen met een uiteenlopende ervaring en achtergrond.
Data analyse	Data analyse is het isoleren, aggregeren en analyseren van gegevens gebaseerd op verschillende criteria gerelateerd aan specifieke use cases.
Data mining	Data mining heeft als doel om belangrijke informatie te destilleren uit een grote hoeveelheid gegevens vanuit een informatie repository. Data mining bestaat in verschillende varianten. Onregelmatigheidsdetectie bijvoorbeeld, waarbij het doel is om een algemeen beeld te vormen van trends in grote hoeveelheden gegevens en op basis daarvan onregelmatigheden te detecteren. Een andere variant is cluster detectie, waarbij het doel is om clusters of subgroepen gegevens te identificeren die in dezelfde categorie vallen. Een derde type data mining is classificatie, deze variant vereist een helder voorgedefinieerd raamwerk op basis waarvan een geautomatiseerd algoritme inkomende gegevens kan classificeren.
Decision coverage (DC)	DC is een dekkingsvorm, uit de dekkingsgroep Conditie, die zorgt dat alle mogelijke uitkomsten van de beslissing minimaal één keer getest worden.
Deelobject	Een deelobject is een, vanuit het te testen kenmerk gezien, logisch samenhangend deel van het testobject.
Deep learning	Deep learning is een vorm van machine learning waarbij het algoritme leert uit representaties van gegevens, gebaseerd op de manier waarop informatie wordt verwerkt in biologische zenuwstelsels, waarbij gebruik wordt gemaakt van neurale netwerken.
Defect	Het testobject werkt niet zoals verwacht. Defect is een zeer verwarrende term in het testvak. Gebruik daarom in plaats hiervan de term Bevinding, of fout (vergissing) of fout (in documentatie of code) of fout (bij uitvoering van software).

Nederlandse term	Omschrijving Nederlands
Definition of Done	De exit criteria waarmee wordt bepaald of de resultaten van een sprint overeenkomen met de vastgestelde criteria en daarmee dus "done" (klaar) zijn. De resultaten van een sprint worden geïntegreerd met andere producten waarna ze kunnen worden uitgerold. Zie ook de definition of shippable.
Definition of Ready	De start criteria die bepalen of alle ingangsdocumenten en overige ingangsproducten voor een sprint (zoals user stories) "refined" zijn en daarmee de sprint succesvol kan starten.
Definition of Shippable	De criteria waarmee bepaald wordt of een product gedeployed kan worden naar de productieomgeving en in gebruik genomen.
Degradatiemogelijkheid	Het gemak waarmee de kern van de informatievoorziening kan worden voortgezet nadat een deel is uitgevallen.
Dekking	Dekking is de verhouding tussen datgene wat getest kan worden en datgene wat met de testset getest wordt.
Dekking gebaseerd testen	Een gestructureerde testaanpak gericht op het aantonen van een specifiek soort dekking door een of meer testontwerptechnieken toe te passen.
Dekkingsgraad	Dekkingsgraad is het percentage van de door de dekkingsvorm bepaalde testsituaties dat door de test gedekt is.
Dekkingsgroep	Een groep dekkingsvormen en testontwerptechnieken die gericht zijn op het testen van hetzelfde aspect van een IT systeem of business proces. De vier dekkingsgroepen zijn: proces, condities, gegevens en uiterlijk.
Dekkingsvorm	Dekkingsvorm is de vorm waarin het afdekken van de te testen situaties die afleidbaar zijn uit de testbasis uitgedrukt wordt.
DevOps	Een cross-functionele systeemontwikkelcultuur die zich richt op het samenbrengen van systeemontwikkeling (dev; development) en systeembeheer (ops; operations), met het vermogen om snel, goedkoop, flexibel en met passende kwaliteit te leveren. Het is gebruikelijk dat andere expertises zoals business analyse en kwaliteitszorg (inclusief testen) hierin worden geïntegreerd. Bij de DevOps cultuur hoort een Agile mindset die bijvoorbeeld kan worden ingevuld met het Scrum raamwerk.
Digitaal	Het gebruik van gegevens om menselijke prestaties te verhogen en een cyclische dynamiek te implementeren, waarbij processen en vaardigheden continu verbeteren gebaseerd op de input van de gebruiker, zodat de loyaliteit aan product of service wordt bevorderd. (deze definitie richt zich op digitale verwerking)
Digital manufacturing (digitale fabricage)	Digital manufacturing wordt gezien als de volgende trend in de ontwikkeling van manufacturing. Het is deel van de beweging die industry 4.0 wordt genoemd, waar CAD design, digital manufacturing, robotics, sensors and data & analytics worden gecombineerd om industriële productie te herdefiniëren. Digital manufacturing definieert het proces waarbij een product of prototype in CAD wordt ontworpen en vervolgens wordt gecreëerd in fysieke vorm door gebruik te maken van additive manufacturing, laser cutting of CNC.
Digital solution (digitale oplossing)	Een oplossing waarbij IT elementen, elektronica, mechanica, maar ook nieuwe technologieën zoals AI (kunstmatige intelligentie), Internet of Things (IoT) en additive manufacturing (3D printen) een rol spelen. Bestaande IT systemen zijn ook digital solutions. Dit digitale tijdperk maakt ook van Operational Technology (OT) systemen digital solutions.
Digitale archeologie	Het ontginnen van historische data van een IT systeem dat niet meer in gebruik is.
Digitale transformatie	Digital transformation beschrijft de transformatie van een bedrijf of organisatie van hun traditionele werkwijze naar een moderne, door technologie mogelijk gemaakte manier van management en beheer.

Nederlandse term	Omschrijving Nederlands
Digitale tweeling	Een digitale tweeling (digital twin) is de digitale representatie van een fysiek proces, product of service. Een digitale tweeling kan bestaan in de vorm van een data sheet, een interactief CAD-model van een product, of een dashboard met gegevens waarnemingen. Door gebruik te maken van deze modellen kunnen testen uitgevoerd worden om informatie te verzamelen over gedrag.
Driver	Een simulatieprogramma dat een programma vervangt dat de sturing en aanroep van het testobject verzorgt.
Dynamisch testen	Testen door executie van het testobject d.w.z. het uitvoeren van een applicatie.
Effectiviteit	De nauwkeurigheid en volledigheid waarmee gebruikers gespecificeerde doelen behalen. Dit is een attribuut van kwaliteit tijdens gebruik van de ISO25010 standaard.
Efficiëntie	Dit betreft de benodigde hulpbronnen die gebruikt zijn in verhouding tot de nauwkeurigheid en volledigheid waarmee gebruikers doelen behalen. Het is de verhouding tussen het prestatieniveau van het systeem (uit te drukken in transactievolume en de totale snelheid) en de hoeveelheid resources die daarvoor gebruikt worden. Dit is een attribuut van kwaliteit tijdens gebruik van de ISO25010 standaard.
Element	TMap HD beschrijft de vijf elementen van kwaliteitsgestuurd testen. Deze elementen hebben twee doelen. Aan de ene kant zijn het elementen van de ontwikkeling van het kwaliteits- en testvak. Het vakgebied van kwaliteit en testen is aan het veranderen en deze elementen geven de richting van de verandering aan. De elementen helpen ook om keuzes te maken, om betere resultaten te bereiken en om antwoord te vinden op testvraagstukken. De vijf elementen zijn: mensen, integreren, vereenvoudigen, industrialiseren en vertrouwen.
Empathie	Empathie is het vermogen om zich in de gevoelens van anderen in te leven. Dit is één van de door ons aan de ISO25010 standaard toegevoegde sub kwaliteitsattributen voor Kunstmatige Intelligentie and Robotica, behorend bij kwaliteitsattribuut Persoonlijkheid.
End-to-end test	Zie: Ketentest.
Engineering	Engineering is de creatieve toepassing van wetenschap, wiskundige methodes en empirisch bewijs bij de innovatie, ontwerp, constructie, operatie en beheer van structuren, machines, materialen, apparaten, systemen, processen en organisaties.
Entry criteria	De criteria waaraan een object (bijvoorbeeld een testbasis document of een test object moet voldoen om gereed te zijn voor gebruik in een specifieke activiteit.
Equivalentieklasse	Bij het toepassen van equivalentieklassen wordt het volledige waardebereik van een parameter opgedeeld (gepartitioneerd) in klassen. In elke specifieke klasse is het systeemgedrag gelijksoortig (equivalent) voor elke waarde van de parameter.
Error guessing	Een testaanpak die gebaseerd is op de kennis en vaardigheden van de tester voor het onderzoeken van waarschijnlijke soorten van fouten. Het is een proces dat in hoge mate intuïtief en ad hoc is en vaak ongedocumenteerd. (Wij zien exploratory testen als een beter alternatief)
Ervaring gebaseerd testen	Testen gebaseerd op de ervaring, vaardigheden en intuïtie van de tester(s). Dit is een testaanpak die onderverdeeld is in diverse andere testaanpakken.
Ethiek	Ethiek betreft het leidende gedrag conform diverse principes. Belangrijke principes zijn wetten, regels en voorschriften, maar ongeschreven morele principes zijn binnen ethiek het belangrijkste. Dit is één van de subattributen voor kwaliteitsattribuut Moraliteit voor Kunstmatige Intelligentie and Robotica, welke wij hebben toegevoegd aan de ISO25010 standaard.
Evolutionair algoritme	Eén van de aanpakken van machine learning. Een EA gebruikt mechanismes vanuit de biologische evolutie zoals reproductie, mutatie, recombinitie en selectie. Kandidaat oplossingen voor een optimalisatie probleem hebben de rol van individuen in een populatie, waarbij de fitness functie de kwaliteit van de oplossingen bepaalt.

Nederlandse term	Omschrijving Nederlands
Examinatie	Het formeel toetsen van kennis en vaardigheden door middel van de vraag en antwoord methode. Een voorbeeld is dat een intelligente machine (zoals een zelfrijdende auto) een formeel examen moet afleggen voordat het toestemming krijgt om in een specifieke omgeving te mogen werken.
Exit criteria	De criteria waaraan een object (bijvoorbeeld een testbasis document of een test object) moet voldoen aan het eind van een specifieke activiteit of fase (bijvoorbeeld een iteratie).
Expliciet testen	Specifieke testsituaties en testgevallen maken en uitvoeren voor het testen van een specifieke situatie (als tegenovergestelde van impliciet testen)
Exploratie	De activiteit van onderzoeken en vaststellen van de kwaliteit en risico's van het gebruik van een IT-systeem door onderzoek, bevraging en analyse.
Exploratory Testen	Simultaan ontwerpen en uitvoeren van tests om over het systeem te leren, waarbij de inzichten van het laatste experiment worden gebruikt om de volgende test te maken. Met andere woorden elke vorm van testen waarbij de tester zijn tests ontwerpt tijdens de testuitvoering en de informatie die wordt verkregen gebruikt om nieuwe en betere testgevallen te ontwerpen.
Feature Flag	Zie: Feature Toggle
Feature Toggle	Een krachtige techniek die het teams mogelijk maakt om het systeemgedrag te veranderen zonder de code aan te passen. Een mechanisme waarmee features gedeployed kunnen worden hoewel ze nog niet gereed of bruikbaar zijn of waarvan de kwaliteit nog niet is vastgesteld. Code kan naar de productieomgeving worden gedeployed zonder dat de gebruikers het kunnen zien, door de feature toggle uit te zetten. In een later stadium kan het beschikbaar gemaakt worden door eenvoudigweg de feature toggle aan te zetten. En mocht er een probleem optreden dan kan het snel weer uitgezet worden. (ook bekend als Feature Flag)
Flaw (gerelateerd aan security testen)	Een onvolkomenheid in een proces of systeem waardoor het kwetsbaar wordt voor veiligheidsrisico's.
Flexibiliteit	De mate waarin de gebruiker zelf uitbreidingen of variaties op het informatiesysteem kan aanbrengen zonder dat de programmatuur wordt aan gepast. (dit is een TMAP NEXT kwaliteitskenmerk)
Fout (bij uitvoering van software)	Een afwijking van het verwachte resultaat of de verwachte service van een systeem. Dit is het resultaat of de manifestatie van één of meer fouten in documenten of de software. Dit type fout kan met dynamisch testen gevonden worden.
Fout (in documenten of software)	De manifestatie van een menselijke fout in de code, een document of een systeem. Dit kan een fout bij uitvoering van de software veroorzaken. Dit type fout kan met statisch testen gevonden worden.
Fout (verginging)	Een menselijke fout die mogelijk, maar niet noodzakelijk, leidt tot een of meer fouten in documenten of code, of fouten bij uitvoering van de software.
Functiepunt	Meeteenheid voor de functionaliteit c.q. omvang van de applicatie-software.
Functiepuntanalyse (FPA)	Functiepuntanalyse is een gestandaardiseerde methode om een technologie-onafhankelijke bepaling te doen van de omvang van de door een geautomatiseerd systeem geboden functionaliteit en deze meting te gebruiken als basis voor productiviteitsinschatting, het schatten van de benodigde middelen en projectbeheersing.
Functionaliteit	De mate waarin een product of systeem functies levert die voldoen aan de uitgesproken en vanzelfsprekende behoeften, bij gebruik onder gespecificeerde condities. Dit is een ISO25010 productkwaliteitsattribuut
Functioneel testen	Tests gericht op de kwaliteitsattribuut Functionaliteit.
Functionele acceptatietest	De functionele acceptatietest is een door de toekomstige gebruiker(s) in een zoveel mogelijk als-ware-het-productieomgeving uitgevoerde test, die moet aantonen dat het ontwikkelde systeem aan de functionele eisen voldoet.

Nederlandse term	Omschrijving Nederlands
Fysiek testgeval	Een fysiek testgeval is de concrete uitwerking van een logisch testgeval, waarbij concrete waarden van alle benodigde invoer en instellingen van de omgevingsfactoren zijn vastgesteld. In principe heeft één logisch testgeval één fysiek testgeval.
GAT	zie: Gebruikersacceptatietest
Gebruikersacceptatietest	Een door (of namens) de toekomstige gebruiker(s) in een zoveel mogelijk als-ware-het-productieomgeving uitgevoerde test, die moet aantonen dat het ontwikkelde systeem aan het operationele proces van de gebruiker ondersteunt.
Gebruikersvriendelijkheid	Het gemak waarmee de eindgebruiker kan leren omgaan met het informatiesysteem en het bedieningsgemak van het informatiesysteem voor ingeleerde gebruikers. Dit is een kwaliteitskenmerk beschreven in het TMap NEXT boek. Het is achterhaald door de ISO25010 standaard, zie het kwaliteitskenmerk Bruikbaarheid.
Gegevens (dekkingsgroep)	Dit is een van de dekkingsgroepen waarin dekking-gebaseerde testontwerptechnieken zijn ingedeeld die betrekking hebben op het testen van gegevens.
Generieke Test Afspraken	De projectoverstijgende algemene afspraken over bijvoorbeeld het testproces, de standaard strategie, de manier van begroten, de procedures, de organisatie, de communicatie, de documentatie, etc.
Glassbox testen	Testen met kennis van en inzicht in de interne werking van een systeem of programma. Dit is het tegengestelde van Blackbox Testen. (vaak wordt de term whitebox testen gebruikt maar glassbox geeft beter de betekenis weer dat het mogelijk is om te zien wat er gebeurt)
Grenswaardenanalyse	Testontwerptechniek gebaseerd op het feit dat rondom een grens in het waardebereik van een variabele een groter risico op fouten bestaat.
Herbruikbaarheid	De mate waarin delen van het informatiesysteem, of van het ontwerp, opnieuw gebruikt kunnen worden voor de ontwikkeling van andere toepassingen. Dit is een kwaliteits-sub-kenmerk van Onderhoudbaarheid uit de ISO25010 standaard.
Herstelbaarheid	Het gemak en de snelheid waarmee de informatievoorziening na een storing hersteld kan worden. Dit is een kwaliteits-sub-kenmerk van Betrouwbaarheid uit de ISO25010 standaard.
Hertest	Het uitvoeren van een eerder gefaalde test case om te controleren of een bevinding juist is <u>opgelost</u> .
Heuristiek	Een strategie gebaseerd op eerdere ervaringen met gelijksoortige problemen, met gebruik van een praktische aanpak, niet noodzakelijk de meest optimale, perfecte or rationale, maar daarentegen wel toereikend om een korte termijn doel te halen. Het kan gebruik maken van een vuistregel, onderbouwde gok, intuïtieve beoordeling, grove schatting, profilering of gezond verstand.
High-Performance IT Delivery	Een aanpak die het voor cross-functional teams mogelijk maakt om continu producten, processen en mensen te verbeteren zodat waarde voor de eindgebruikers kan worden geleverd. Voorbeelden zijn Scrum en DevOps.
Hop	De roadmap van testing in the digital age bestaat uit vijf hops (sprongen) die elk een specifiek deel van de roadmap beschrijven.
Humeur	Humeur is een tijdelijke gemoedstoestand of gevoel. Dit is één van de door ons aan de ISO25010 standaard toegevoegde sub kwaliteitsattributen voor Kunstmatige Intelligentie and Robotica, behorend bij kwaliteitsattribuut Persoonlijkheid.
Humor	Humor betreft de kunst om amusant of grappig te zijn, in het bijzonder in geschreven of gesproken taal. Dit is één van de subattributen van kwaliteitsattribuut Persoonlijkheid voor Kunstmatige Intelligentie en Robotica, welke wij hebben toegevoegd aan de ISO25010 standaard.
IIoT	Zie: Industrial Internet of Things.
Impliciet testen	Het gedrag van een testobject observeren tijdens het uitvoeren van testgevallen die niet specifiek gericht op dat gedrag waren ontworpen (als tegenovergestelde van expliciet testen).

Nederlandse term	Omschrijving Nederlands
Improvisatie	Improvisatie is de kracht van het intelligente systeem om de juiste beslissingen te kunnen nemen in nieuwe situaties. Dit is één van de subattributen van kwaliteitsattribuut Intelligent Gedrag voor Kunstmatige Intelligentie en Robotica, welke wij hebben toegevoegd aan de ISO25010 standaard.
Incident	Een ongeplande verstoring van een IT service of de vermindering van de kwaliteit van een IT service of het falen van een configuratie item.
Industrial Internet of Things	Het gebruik van IoT technologieën bij fabricage.
Industrialiseer	'Industrialiseer' is één van de vijf elementen van TMap HD. Het richt zich op het herhaalbaar, aantoonbaar en overdraagbaar maken van test activiteiten door standaardisatie en/of automatisering.
Industrie 4.0	Industrie 4.0 is een naam voor automatisering en gegevensuitwisseling in fabricagetechnologieën. Dit omvat cyber-physical systemen, het Internet of Things, cloud computing en cognitive computing.
Informatietechnologie	De verzameling activiteiten waaronder ontwerp, ontwikkeling, testen, beheer en gebruik van computers en software voor het verwerken en verspreiden van gegevens en het genereren van informatie.
Informeel review	Een statisch-testtechniek waarbij een product aan een of meer reviewers wordt gestuurd om de kwaliteit te beoordelen. Er zijn geen specifieke regels voor de review dus het resultaat hangt in hoge mate af van de reviewer(s).
Infrastructure as Code (IaC)	Het proces van het beschikbaar stellen van computeromgevingen door machine leesbare definitie bestanden, in plaats van door hardware configuratie of interactieve configuratie tools.
Infrastructuur (geschiktheid van)	De geschiktheid van de apparatuur, het netwerk, de systeemsoftware en het database management system voor de betreffende toepassing en de mate waarin deze infrastructuurelementen op elkaar aansluiten.
Initiële situatie	De initiële situatie voor de uitvoering van een testgeval omvat alles wat nodig is om het systeem klaar te zetten om de bedoelde input te ontvangen. Hieronder vallen niet alleen de gegevens die voor de 'processing' nodig zijn, maar ook de toestand waarin het systeem en zijn omgeving zich in moeten bevinden. Denk bijvoorbeeld aan het instellen van een bepaalde systeemdatum, of het draaien van bepaalde week- en maand-batches die het systeem in een bepaalde toestand brengen.
Inpasbaarheid	De mate waarin de handmatige procedures aansluiten op het geautomatiseerde informatiesysteem en de werkbaarheid van deze handmatige procedures voor de organisatie.
Inspectie	De meest formele statisch-testtechniek waarbij producten (meestal documenten) nauwkeurig worden bestudeerd (gereviewd) door een groep deskundigen. Naast het beoordelen of de oplossing goed is verwerkt, is een inspectie ook gericht op het verbeteren van het document-creatie-proces.
Integreer	Integreer' is één van de vijf elementen van TMap HD. Het richt zich op het verminderen van de complexiteit van IT en kwaliteits-risico's door een gezamenlijke werkwijze en gedeelde verantwoordelijkheid voor kwaliteit na te streven.
Intelligent gedrag	Intelligent gedrag is het vermogen om te kunnen begrijpen. Het is de combinatie van redeneren, geheugen, verbeelding en kritisch vermogen; welke allen van elkaar afhankelijk zijn. Dit is een nieuw hoofd kwaliteitsattribuut voor kunstmatige intelligentie en robotica dat wij hebben toegevoegd aan de ISO25010 standaard.
Internet of Things	Het Internet of Things (IoT) is het netwerk van apparaten met ingebedde elektronica, software, sensoren, actuatoren en netwerk connectiviteit die het voor deze objecten mogelijk maakt om met elkaar te verbinden en gegevens uit te wisselen.
IoT	Zie: Internet of Things.
Issue	Een probleem dat daadwerkelijk is opgetreden en dat een negatief effect heeft op (de kans om) een doel te halen.

Nederlandse term	Omschrijving Nederlands
IT	Zie: Informatietechnologie.
Item risico	De faalkans in combinatie met de schade als de fout werkelijk optreedt. Dit wordt vastgesteld met risk poker en gemeten in risicopunten.
Juistheid	De mate waarin het systeem de aangeboden invoer en mutaties correct volgens de specificatie verwerkt tot consistente gegevensverzamelingen.
Ketentest	Een testvariëteit die een business proces van begin tot eind test. Daarbij worden één of meer systemen getest met testgevallen die buiten het systeem beginnen en ook weer buiten het systeem eindigen.
Known error	Zie: Bekende fout
Kunstmatige intelligentie (Artificial Intelligence)	Simpel gezegd, is kunstmatige intelligentie (AI) het vermogen van machines om taken en activiteiten uit te voeren die wij beschouwen als 'intelligent'. Kunstmatige intelligentie, breder gedefinieerd, is het vermogen van een intelligent systeem om zijn omgeving te observeren en specifieke taken uit te voeren om zo goed mogelijk een doel te bereiken.
Kwaliteit	Kwaliteit is het geheel van eigenschappen en kenmerken van een product of dienst dat van belang is voor het voldoen aan vastgestelde of onuitgesproken behoeften.
Kwaliteitsattribuut	Een beschrijving van een kenmerk van een informatiesysteem.
Kwaliteitsborging	Het geheel van alle geplande en systematische acties nodig om in voldoende mate het vertrouwen te geven dat een product of dienst voldoet aan de gestelde kwaliteitseisen.
Kwaliteitsrisico	Een specifieke kans dat het product faalt in relatie tot de verwachte schade wanneer dit optreedt. De Faalkans wordt bepaald door de Foutkans en de Frequentie van gebruik. De schade hangt samen met het operationele gebruik van het product.
Kwetsbaarheid	Een zwakte in een IT-systeem waardoor het is blootgesteld aan de mogelijkheid om <u>aangevallen of beschadigd te worden</u> .
Leervermogen	Leervermogen is het vermogen om te kunnen bevatten, begrijpen én te profiteren van ervaring. Dit is één van de nieuwe sub kwaliteitsattributen voor Kunstmatige Inteligentie & Robotica.
Load model	Een beschrijving van de verschillende niveaus van belasting van een IT-systeem, dat gebruikt wordt als basis voor het specificeren en uitvoeren van performance testen.
Logisch testgeval	Een logisch testgeval beschrijft in logische termen de omstandigheden waarin het systeemgedrag onderzocht wordt, door aan te geven welke testsituaties door het testgeval afgedekt worden.
Machine intelligence	Machine intelligence (MI) is een overkoepelende term voor wat in het algemeen machine learning (ML) en artificial intelligence (AI) wordt genoemd. We hebben geconstateerd dat als we het AI noemen, teveel mensen afgeleid waren door de vraag of bepaalde organisaties wel "echt AI" waren. Wanneer we het ML noemden, dachten velen dat we de inherente AI aspecten geen eer aan deden, zoals de verschillende vormen van deep learning. Derhalve is machine intelligence een term die "artificial intelligence", "machine learning" en andere toepasselijke termen combineerd.
Machine learning	Machine learning is één van de manieren om artificial intelligence te bereiken. Het bevat verschillende algoritmen - elk met zijn/haar sterke en zwakke punten. Deze algoritmen worden vaak gegroepeerd in drie categorieën: supervised learning, unsupervised learning en reinforcement learning.
Mastertestplan	Een testplan waarin de diverse testsoorten op elkaar afgestemd zijn.
MBR	Zie Model Based Review
MBT	Zie Model Based Testen

Nederlandse term	Omschrijving Nederlands
Mensen	'Mensen' is één van de vijf elementen van TMap HD. Het element 'Mensen' maakt het mogelijk om te groeien van testen volgens TMap naar testen mét TMap. Hiervoor zijn mensen nodig met een brede kennis van kwaliteit en testen, met de juiste instelling om de bouwblokken toe te passen op een manier die past bij hun organisatie. Vandaar de naam TMap HD: human driven (mensgedreven).
Mensvriendelijkheid	Mensvriendelijkheid doelt op de mate waarin intelligente machines geen schade aanrichten aan mensen of de mensheid. Dit is één van de subattributen van kwaliteitsattribuut Moraliteit voor Kunstmatige Intelligentie en Robotica, welke wij hebben toegevoegd aan de ISO25010 standaard. Het verwijst naar de wetten voor robotica van Isaac Asimov.
Metamorphic testen	Een techniek voor software testen die het orakelprobleem poogt op te lossen. Een test orakel is een manier waarmee de tester kan vaststellen of een systeem correct werkt. Een test orakelprobleem ontstaat wanneer het lastig is om vast te stellen wat de verwachte uitkomst van specifieke testgevallen is of om vast te stellen of de werkelijke uitkomst overeenkomt met de verwachte uitkomst.
Mob testen	Gezamenlijk testen met een groep mensen, bijvoorbeeld een compleet Agile team. Veel hersenkracht wordt samengebundeld ten behoeve van moeilijke testproblemen en/of het zorgt dat het team van elkaar kan leren over het geteste systeem en over het testen zelf.
Mock	Een methode of object dat het gedrag van een echte methode of object simuleert op een gecontroleerde manier, meestal aangeropen door andere methoden of objecten als de definitieve methode of object nog niet beschikbaar is om mee te testen of dat onpraktisch is.
Model Based Review	Reviewen van de testbasis door het creëren van een model. Modellen in Model Based Review vormen een middel om duidelijkheid en compleetheid van de testbasis te vergroten. De kerngedachte achter MBR is dat modellen eenduidig zijn van aard, zodat gebreken zoals onvolledigheid, inconsistentie en onjuistheid gemakkelijker opvallen. Deze activiteit kan een test basis creëren, het resulteert niet in testgevallen want die kunnen door model based testen worden gegenereerd.
Model-based ontwikkeling	Model-based ontwikkelen is het proces waarbij een model centraal staat in het (software) ontwikkelproces, van het vaststellen van requirements tot en met ontwerp en implementatie. Dit maakt het mogelijk dat meerdere project teams met een gezamenlijke ontwerpomgeving werken en koppelt alle ontwerpen rechtstreeks aan de requirements.
Model-based testen	Model-based testen draait om het gebruik van een model van het object of proces dat ontwikkeld wordt om testcases te creëren of verfijnen. Dit kan variëren van een volledig geautomatiseerde set testen die zijn ontworpen met een MBT suite, tot model-based review (MBR).
Modified condition/decision coverage	MCDC is een dekkingsvorm, uit de dekkingsgroep Conditie, die zorgt dat elke mogelijke uitkomst van een conditie minimaal één keer bepalend is voor de uitkomst van de beslissing. MCDC impliceert "condition/decision coverage".
Monitoring	Doorlopend feedback verzamelen, met behulp van tools, over de indicatoren van het IT systeem gedurende de gehele IT delivery cyclus en het gebruik van die informatie om het gedrag van het IT systeem te voorspellen.
Moraliteit	Moraliteit gaat over de principes met betrekking tot het verschil tussen goed en fout of goed en slecht gedrag. Dit is een nieuw hoofd kwaliteitsattribuut voor kunstmatige intelligentie en robotica dat wij hebben toegevoegd aan de ISO25010 standaard.
Multifunctioneel team	Een groep mensen met verschillende (en niet overlappende) kennis, vaardigheden en competenties, die samenwerken aan een gezamenlijk doel. Een nadeel is dat teamleden elkaar niet kunnen vervangen wat het risico geeft dat het team niet effectief is wanneer slechts één teamlid niet beschikbaar is. (zie ook cross-functioneel team)

Nederlandse term	Omschrijving Nederlands
Multiple condition coverage	MCC is een dekkingsvorm, uit de dekkingsgroep Conditie, waarbij alle mogelijke combinaties van uitkomsten van condities in een beslissing minimaal één keer getest worden. Dit impliceert "modified condition/decision coverage" en "condition coverage" en "decision coverage". (Dit dekkingsniveau wordt bijvoorbeeld bereikt met een volledige beslissingstabel)
Mutatietesten	Een vorm van testen waarbij bepaalde statements in de source code worden veranderd (gemuteerd) om te controleren of testgevallen de geïntroduceerde fout kunnen identificeren. Dit is een manier om de kwaliteit van de testset (in plaats van het testobject) te controleren.
Natuurlijke interactie	Natuurlijke interactie betreft de mate van natuurlijke dynamiek in de communicatie tussen een intelligente machine en een persoon. Het is belangrijk in zowel verbale als non-verbale communicatie tussen mensen en machines. Dit is één van de sub kwaliteitsattributen voor Artificial Intelligence en Robotica.
Non-functioneel testen	Tests gericht op een of meer kwaliteitsattributen anders dan Functionaliteit.
Onderhoudbaarheid	De mate waarin een product of systeem effectief en efficiënt gewijzigd kan worden door de aangewezen beheerders. Dit is een ISO25010 productkwaliteitsattribuut
Onderhoudstesten	Het testen van de wijzigingen in een operationeel systeem of van het effect van een veranderde omgeving op een operationeel systeem.
Online	Functie modus die direct is verbonden met een informatie systeem waarbij het informatie systeem commando's onmiddellijk verwerkt en direct een antwoord (output) op het scherm (of andere user interface) toont.
Ontbreken van risico	De mate waarin een product of systeem het potentiële risico beperkt met betrekking tot economische status, menselijk leven, -gezondheid of het milieu. Dit is een attribuut van kwaliteit tijdens gebruik van de ISO25010 standaard.
Ontwikkeltest	Testen met gebruik van kennis van de technische implementatie van het systeem, meestal door ontwikkelaars.
Operational intelligence	Operationele intelligentie is het gebruik van allerlei technieken van data mining tot data analytics om ongelijksoortige gegevens te vergaren, correleren en gebruiken. Met als doel om belangrijke patronen te onthullen, verdere inzichten op te doen, tijd te reduceren om belangrijke gebeurtenissen te detecteren, gebruik maken van live feeds en historische gegevens om te begrijpen wat er gebeurt, afwijkingen te identificeren, effectieve beslissingen te nemen, oplossingen snel te kunnen toepassen en flexibiliteit te kunnen garanderen nu en in de toekomst.
Orthogonale array	Een orthogonale array LN (sk, t) is een 2-dimensionale tabel van N rijen en k kolommen, bestaande uit elementen die s waarden kunnen aannemen, waarbij iedere combinatie van t kolommen alle combinaties van de s waarden in gelijke hoeveelheid bevat.
OT systeem	Operationele technologie (OT) is de hardware en software die is ingericht voor het detecteren of aanpassen van fysieke processen door middel van monitoring en/of aansturing van fysieke onderdelen zoals kleppen, pompen, etc.
Pairwise testing	Testontwerptechniek die resulteert in het testen van alle mogelijkheden van elke combinatie van 2 factoren.
Performance efficiëntie	Performance efficiëntie (ook wel bekend als prestatie efficiëntie) betreft de prestatie ten opzichte van de gebruikte middelen onder vastgestelde condities. Dit kwaliteitskenmerk is onderverdeeld in Snelheid (time-behavior), Middelenbeslag (Resource Utilization) en Capaciteit (capacity). Dit is een ISO25010 productkwaliteitsattribuut
Permanente testorganisatie	De permanente testorganisatie is een lijnorganisatie die testdiensten aanbiedt.
Persoonlijkheid	Persoonlijkheid is de combinatie van eigenschappen of kwaliteiten die het kenmerkend karakter van een individu vormgeven. Dit is een nieuw hoofd kwaliteitsattribuut voor kunstmatige intelligentie en robotica dat wij hebben toegevoegd aan de ISO25010 standaard.

Nederlandse term	Omschrijving Nederlands
Portabiliteit	Portabiliteit (of overdraagbaarheid) is de mate waarin een systeem, product of component effectief en efficiënt overgezet kan worden van één hardware, software of andere operationele of gebruiksomgeving naar een andere. Dit is een ISO25010 productkwaliteitsattribuut
Pretest	Het bij oplevering in beperkte mate testen van een product, zodat vastgesteld wordt of het zinvol is een grootschaliger gestructureerde test met betrekking tot het testobject uit te voeren.
Privacy	Privacy is een staat waarin men vrij is van ongewenste indringing of verstoring van zijn of haar privé leven en/of privé zaken. Dit is één van de nieuwe sub kwaliteitsattributen voor Artificial Intelligence and Robotics van kwaliteitsattribuut Moraliteit dat wij hebben toegevoegd aan de ISO25010 standaard.
Probleem	Een oorzaak, of mogelijke oorzaak, van een of meer bevindingen of incidenten.
Proces (dekkingsgroep)	Dit is een van de dekkingsgroepen waarin dekking-gebaseerde testontwerptechnieken zijn ingedeeld die betrekking hebben op het testen van processen.
Product Lifecycle Management	Product lifecycle management is het managen van de levenscyclus van een product, van begin tot eind, en behelst alle aspecten van het product tijdens het bestaan. Inclusief alle menselijke betrokkenheid in de vorm van skillsets, product informatie, engineering en fabricage.
Productieacceptatietest	De productieacceptatietest is een door de toekomstige beheerder(s) in een zoveel mogelijk als-ware-het-productieomgeving uitgevoerde test, die moet aantonen dat het ontwikkelde systeem aan de van uit beheer gestelde eisen voldoet.
Productrisico	Een specifieke kans dat het product faalt in relatie tot de verwachte schade wanneer dit optreedt. De Faalkans wordt bepaald door de Foutkans en de Frequentie van gebruik. De schade hangt samen met het operationele gebruik van het product.
Productrisicoanalyse	De productrisicoanalyse is het analyseren van het te testen product met als doel dat alle belanghebbenden tot een gezamenlijk beeld komen van de meer en minder risicovolle kenmerken en onderdelen van het te testen product, zodat de zwaarte van testen hieraan gerelateerd kan worden.
Progressie testen	Het testen van nieuwe of aangepaste onderdelen van een systeem (wordt gebruikt als het tegenovergestelde van regressietesten).
Pull request	Een manier om bijdragen aan de ontwikkelproject te versturen waarbij de ontwikkelaar, nadat een wijziging in de code in een topic branch is gemaakt, vraagt of deze wijziging kan worden toegelaten tot de main branch (ofwel dat het in de main repository kan worden opgenomen). Hierbij wordt de gewijzigde code onder andere statisch getest (gereviewd) om te controleren of de wijziging juist is uitgevoerd en of het voldoet aan onderhoudsrichtlijnen - en ander kwaliteitsrichtlijnen. (de statische test kan, gedeeltelijk, geautomatiseerd zijn)
Quality engineer	Een persoon die kwaliteitszorg en testtaken uitvoert. Dit is een teamrol, niet noodzakelijk een functie.
Quality engineering	De discipline binnen systeemontwikkeling die gaat over de principes en de uitvoering van kwaliteitszorg en kwaliteitsbeheersing van producten en services.
Red teaming	Aan aanpak bij security testen waarbij de security van de gehele organisatie wordt onderzocht door aanvallen. Het rode (red) team is het aanvallende team en het blauwe team is het verdedigende team.
Regressie	Het verschijnsel dat de kwaliteit van een systeem als geheel terugloopt als gevolg van <u>individuele aanpassingen</u> .
Regressietest	Een test om te verifiëren dat alle ongewijzigde onderdelen van een systeem nog correct functioneren na het doorvoeren van een wijziging.

Nederlandse term	Omschrijving Nederlands
Reinforcement learning	Een vorm van machine learning die verschillende opties onderzoekt om de optie te vinden die een cumulatieve beloning maximaliseert. Reinforcement learning verschilt van standaard supervised learning en unsupervised learning omdat geen input-output paren worden gepresenteerd en sub-optimale acties niet gecorrigeerd worden. In plaats daarvan ligt de focus op performance, dat wil zeggen het bereiken van het gestelde doel.
Review	<p>Een review is het statisch testen van een product, dat wil zeggen testen zonder daarbij software of systeem uit te voeren. Er zijn verschillende reviewsoorten (ook wel statisch-testtechnieken genoemd): walkthrough (overdracht van informatie en uitwisselen van visies), technische review (o.a. gericht op bepalen van oplossingsrichting), management review (om de status van een project vast te stellen), informele review (review door collega's zonder een formeel proces) en de inspectie (de meest grondige reviewtechniek waarbij het kwaliteitsniveau van een product wordt vastgesteld).</p> <p>Deze term moet niet verward worden met het begrip review uit de Scrum guide waar het gebruikt wordt voor het demonstreren van het product aan de product owner.</p>
Risico	Een functie van de waarschijnlijkheid van optreden van een bepaalde bedreiging (kans) en de potentiële negatieve effecten (schade) als die bedreiging optreedt.
Risicorapportage	Een beschrijving van de mate waarin het systeem voldoet aan de kwaliteitseisen en van de gerelateerde kwaliteits risico's. Deze rapportage draagt bij aan het vaststellen van het vertrouwen.
Robot	Een machine die informatie vergaart over zijn omgeving door middel van input van sensoren en op basis daarvan zijn gedrag aanpast. Door dit te combineren met machine learning en kunstmatige intelligentie kan de reactie van de robot met de tijd steeds accurater worden. Het gebruik van Internet of things (IoT), Big Data Analytics en Cloud technologie maakt een robot veelzijdig. Robots hebben veel verschillende verschijningsvormen. Het is niet alleen maar een metalen mannetje. Ook een slim algoritme op social media, een autonome stofzuiger of een zelfrijdende auto noemen we robots.
Robot proces automatisering	Het gebruik van data-invoer tooling die automatisch gegevens invoert in een administratief IT systeem. De data kan gegenereerd worden door een AI systeem.
Robotica	Robotica is een tak van engineering die zich bezig houdt met vormgeving, ontwerp, fabricage en werking van robots. Het kennisgebied overlapt met elektronica, computerwetenschap, kunstmatige intelligentie, mechatronica, nanotechnologie en bioengineering.
Robuustheid	De mate waarin de informatievoorziening ook na een storing gewoon door kan gaan. Dit is een kwaliteits-kenmerk uit TMap NEXT. Het wordt in de ISO25010 standaard afgedekt door kwaliteitsattribuut Betrouwbaarheid en de bijbehorende sub-attributen.
Rol	Beschrijft één of meerdere taken en de vereiste kennis en vaardigheden om ze uit te kunnen voeren.
Samenwerking / in teamverband werken	Samenwerking betreft de mate waarin een robot kan samenwerken met mensen. Dit is één van de nieuwe sub kwaliteitsattributen voor kunstmatige intelligentie en robotica.
Semantische test	Een test waarmee de geldigheid van invoergegevens wordt getest op basis van semantische regels die de relatie beschrijven tussen gegevens op een invoerapparaat en andere gegevens, bijvoorbeeld in een database, in het systeem of op het invoerapparaat.
Simulator	Een speciaal t.b.v. testen gemaakt onderdeel van het informatiesysteem dat de werking van de omgeving van het te testen (deel van het) systeem nabootst. Het kan een driver of een stub of beide zijn.
Smoke test	Zie: Pretest.

Nederlandse term	Omschrijving Nederlands
Stabiliteit	Het gemak of de moeite waarmee het systeem tijdens aanpassingen consistent gehouden kan worden. Dit is een onderdeel van het subkwaliteitsattribuut aanpasbaarheid van de ISO25010 standaard.
Statisch testen	Testen door het controleren en onderzoeken van producten (zoals specificaties, handleidingen of programmacode), zonder dat er sprake is van het uitvoeren van programma's.
Stub	Een simulatieprogramma dat een programma vervangt, inclusief de bijbehorende in- en uitvoerstromen, en wordt aangeroepen door het testobject.
Supervised learning	Supervised learning (letterlijk: leren onder toezicht) is de taak binnen machine learning van het leren van een functie die input aan output koppelt gebaseerd op input-output voorbeeldparen. Het leidt een functie af van gelabelde trainingdata die bestaat uit een set met training voorbeelden.
Syntactische test	Een test waarmee de geldigheid van invoergegevens of uitvoergegevens wordt getest op basis van syntactische regels die de attributen beschrijven waaraan de gegevens moeten voldoen, bijvoorbeeld het waardenbereik.
Systeembeheer	Systeembeheer is verantwoordelijk voor de technische operatie van de software in zijn bedoelde infrastructuur in productie.
Systeemintegratietest	Een systeemintegratietest is een door de toekomstige gebruiker(s) in een zoveel mogelijk als-waare-het-productieomgeving uitgevoerde test, die moet aantonen dat (sub)systeeminterface afspraken zijn nagekomen, correct zijn geïnterpreteerd en correct zijn geïmplementeerd.
Systeemtest	Een systeemtest is een door de leverancier van de oplossing in een (goed beheersbare) laboratoriumomgeving uitgevoerde test, die moet aantonen dat het ontwikkelde systeem of delen daarvan aan de functionele- en niet-functionele specificaties en het technisch ontwerp voldoen.
Technische Review	Een statisch-testtechniek waarbij het product (dat ongeveer 60%-80% gereed is) aangeboden wordt aan een aantal reviewers die het product vanuit verschillende gezichtspunten onderzoeken.
Test idee	Elke bruikbare gedachte, data, techniek, heuristiek of wat dan ook, dat je noteert op een test charter zodat je gedurende je exploratory testsessie een overvloed hebt aan mogelijkheden om je tests te variëren.
Test log	Een vastlegging van de teststappen, verwachte resultaten en werkelijke resultaten, samen met observaties over het systeemgedrag, dat bijgehouden wordt tijdens de testuitvoering, bijvoorbeeld in een exploratory test sessie.
Test monitoring	De activiteit die de status van testactiviteiten controleert, afwijkingen van het plan of de verwachtingen identificeert en de status rapporteert aan de belanghebbenden.
Test pattern	Een algemene oplossing voor een specifiek terugkerend testprobleem.
Test variëteit	De term "test variëteit" is bedoeld om alle stakeholders bewust te maken van het feit dat er altijd verschillende soorten testbehoeften zullen zijn, en daarom verscheidene test variëteiten georganiseerd zullen moeten worden. Het is situatie-afhankelijk of deze separaat of gezamenlijk georganiseerd worden. De verschillende testvariëteiten worden gedefinieerd op basis van de relevante kwaliteitsattributen en andere relevante perspectieven zoals progressie of regressie.
Testaanpak	Een werkwijze voor het ontwerpen en uitvoeren van tests. Er zijn twee groepen van testaanpakken: Ervaring gebaseerd testen en Dekking gebaseerd testen.
Testbaarheid	Het gemak en de snelheid waarmee de functionaliteit en het prestatieniveau van het systeem (na iedere aanpassing) getest kunnen worden.
Testbaarheids review	Het in detail beoordelen, door middel van statisch testen, van de testbasis met betrekking tot de testbaarheid.
Testbasis	De informatie die het gewenste systeemgedrag definieert en gebruikt wordt als basis voor testontwerp.

Nederlandse term	Omschrijving Nederlands
Testbeheer	Een testmanagement taak die betrekking heeft op het ontwikkelen en toepassen van een aantal correctieve acties om een test project in het juiste spoor te krijgen als vanuit monitoring is gebleken dat er een afwijking is van het plan.
Testbeleid	Beschrijving hoe een organisatie omgaat met mensen, middelen en methoden rondom het testproces.
Testcharter	Een beknopt document dat de uitgangspunten voor een exploratory testsessie bevat.
Testconditie	zie: testsituatie
Testdata	Data die bestaat (bijvoorbeeld in een database of in een testgeval) alvorens een test wordt uitgevoerd, en invloed heeft op en/of beïnvloed wordt door het component of systeem dat getest wordt.
Testdoel	Een voor de opdrachtgever relevant doel voor het testen, geformuleerd in termen van door IT ondersteunde bedrijfsprocessen, gerealiseerde user requirements of use cases, kritische succesfactoren, wijzigingsvoorstellen of benoemde af te dekken risico's.
Testeenheid	Een verzameling processen, transacties en/of functies die gezamenlijk worden getest.
Testen	Testen bestaat uit verificatie, validatie en exploratie activiteiten die informatie geven over kwaliteit en daaraan gerelateerde risico's, ter bepaling van de mate van vertrouwen dat het testobject de beoogde business value op zal kunnen leveren.
Testengineer	De persoon in een cross-functioneel team die testen specificeert en/of uitvoert en de testresultaten evalueert. Test engineer is een rol, niet per se een functie.
Tester	Een persoon die kwaliteitszorg en testtaken uitvoert. Dit is een teamrol, niet noodzakelijk een functie.
Testgeval	Een set van precondities, inputs, acties, verwachte resultaten en postcondities waarmee wordt onderzocht of het systeem onder gedefinieerde omstandigheden het gewenste gedrag vertoont.
Testinfrastructuur	De testinfrastructuur bestaat uit de faciliteiten en middelen die nodig zijn om de test adequaat te kunnen uitvoeren. Het bestaat onder andere uit testomgevingen, testtools en werkplekken.
Testmaat-N	Testmaat-N is een dekkingsvorm die de zekerheid biedt dat alle combinaties van N achtereenvolgende paden in een proces of programma afgedekt zijn. Een pad omvat hierbij alle stappen tussen een beslispunt en het eerstvolgende beslispunt, of tussen heb begin en het eerste beslispunt, of tussen het laatste beslispunt en het einde.
Testobject	Het te testen bedrijfsproces en/of (deel van het) informatiesysteem.
Testomgeving	Een testomgeving is een samenstelling van onderdelen zoals hard- en software, koppelingen, omgevingsdata, tools en beheerprocessen waarin een test wordt uitgevoerd.
Testontwerp	Het samenstel van activiteiten waarmee testsituaties, testgevallen, testdata, test scenarios en test scripts gemaakt worden.
Testontwerp entiteiten	In dekking-gebaseerd testontwerp gebruiken we een aantal verschillende termen voor de specifieke entiteiten in het testontwerp, het zijn: testsituatie, testgeval en testscenario. Het testontwerp entiteiten relaties diagram beschrijft de onderlinge relaties.
Testontwerpstechniek	Een gestandaardiseerde werkwijze om vanuit een bepaalde testbasis testgevallen af te leiden die een bepaalde dekking bereiken. Een testontwerpstechniek zal testsituaties, logische testgevallen en/of fysieke testgevallen opleveren.
Testorganisatie	Een testorganisatie is het geheel van mensen, testfuncties, testfaciliteiten en testactiviteiten en hun onderlinge relaties.
Testorkestratie	The afstemming van een groot aantal testautomatiseringstaken en andere kwaliteitszorg taken voor alle teams in een CI/CD proces, met een geoptimaliseerde testuitvoering als doel. Deze term gaat zowel over het proces van orkestratie als over de technische implementatie daarvan in de pipeline.

Nederlandse term	Omschrijving Nederlands
Testplan	De globale opzet en de keuzes met betrekking tot de uit te voeren tests en de wijze van informatievoorziening. Het testplan vormt het referentiekader gedurende het organiseren en de uitvoering van de tests en dient tevens om met de opdrachtgever te communiceren. Het testplan is een beschrijving van het testproject, inclusief een beschrijving van de activiteiten en de planning. Het testplan bevat dus NIET een beschrijving van de tests, zoals testgevallen, zelf.
Testprocedure	zie: testscenario
Testproces	Het geheel van activiteiten, procedures en hulpmiddelen om testen te organiseren en uit te voeren.
Testpunt	Meeteenheid voor de omvang van een uit te voeren test.
Testpuntanalyse	Met behulp van testpuntanalyse (TPA) kan op een objectieve wijze een begroting worden gemaakt voor een systeemtest of een acceptatietest. Om TPA toe te kunnen passen worden resultaten van een functiepuntanalyse (FPA) gebruikt. Ontwikkeltesten is een impliciet onderdeel van de ontwikkelbegroting en valt daardoor buiten de scope van TPA.
Testraamwerk	Een testraamwerk (test harness) is een voor een ontwikkelomgeving geconfigureerde verzameling software en testgegevens om één unit of serie van units dynamisch te testen waarbij het gedrag en de output wordt gecontroleerd.
Testscenario	Opeenvolging van fysieke testgevallen om deze op een efficiënte manier handmatig of geautomatiseerd uit te voeren.
Testscript	De test automatiserings code behorend bij een of meer test scenario's om tests geautomatiseerd uit te voeren.
Testset	Een verzameling testgevallen.
Testsituatie	Een geïsoleerde omstandigheid waaronder het testobject een specifiek gedrag vertoont en die getest moet worden.
Testsoort	Een groep van testactiviteiten die gezamenlijk worden uitgevoerd en aangestuurd.
Testspecificatie	De complete beschrijving van het testontwerp, de logische testgevallen en test scenarios voor een specifieke testeenheid.
Testspecificatietechniek	Zie: testontwerptechniek
Teststap	Een onderdeel van een testgeval, of als het niet gerelateerd is aan een specifiek testgeval, een onderdeel van een testscenario of een testscript.
Teststraat	Een teststraat is de operationele organisatie voor het leveren van testdiensten met betrekking tot één of meer opdrachtgevers. In een teststraat zit een vast team van testers met infrastructuur, testtools en gestandaardiseerde werkprocedures.
Teststrategie	De toewijzing van kwaliteitsmaatregelen om balans te brengen in de investering in testen en om de inspanning optimaal te verdelen over test variëteiten en testaanpakken en daarmee inzicht te geven in testdekking en testzwaarte. Vaak gebeurt dit op basis van kwaliteitsrisico's en de nagestreefde businesswaarde.
Testsuite	Een groep testscenarios en/of testscripts die logisch bij elkaar horen.
Testteam	Een groep mensen die, onder leiding van een testmanager, testcoördinator of testteamleider testactiviteiten voor haar rekening neemt.
Testtool	Een geautomatiseerd hulpmiddel dat ondersteuning biedt aan één of meer testactiviteiten, zoals plannen, beheren, specificeren of uitvoeren.
Testuitvoering	Het uitvoeren van tests door het systeem te laten werken en zo werkelijke resultaten te krijgen die vergeleken kunnen worden met de verwachte resultaten om te bepalen of de tests geslaagd of gefaald zijn. Dit is onderdeel van dynamisch testen.
Testvorm	Een groep testactiviteiten met het oogmerk het informatiesysteem op een aantal samenhangende (sub-) kwaliteitsattributen te controleren.

Nederlandse term	Omschrijving Nederlands
Testware	Alle testdocumentatie en testproducten, zoals testplannen, testspecificaties, testscripts, testdata, beschrijving van de testinfrastructuur, etc., die tijdens het testproces wordt gecreëerd. Deze testdocumentatie moet voor onderhoudsdoeleinden gebruikt kunnen worden en daarom overdraagbaar en onderhoudbaar zijn.
Testzwaarte	Geeft aan of een specifiek deel van het testobject licht, gemiddeld of zwaar getest moet worden.
Testzwaartetabel	Ondersteunt een team bij het beslissen hoe een bepaalde testzwaarte behaald gaat worden, door te definiëren welke testaanpak en/of -technieken gebruikt moeten worden per niveau van kwaliteitsrisico. De testzwaartetabel maakt gebruik van de testaanpak en dekkingsgroepen zoals gedefinieerd op TMAP.net.
Tevredenheid	Tevredenheid is de mate waarin gebruikersbehoeften vervuld worden als het product of systeem gebruikt wordt in een gespecificeerde gebruikscontext. Dit is een attribuut van kwaliteit tijdens gebruik van de ISO25010 standaard.
Tijdigheid	De mate waarin de informatie op tijd beschikbaar komt om de maatregelen te nemen waarvoor die informatie is bedoeld.
Toetsen	Dit is een oude term welke is vervangen door Statistisch Testen.
Toolbeleid	Beschrijving hoe een organisatie omgaat met aanschaf, de invoering en het gebruik van testtools.
Transparantie van keuzes	De transparantie van keuzes geeft aan of een betrokken persoon kan begrijpen hoe een machine tot zijn besluit is gekomen. Dit is één van de nieuwe sub kwaliteitsattributen voor Kunstmatige Intelligentie en Robotica die wij hebben toegevoegd aan de ISO25010 standaard.
Uiterlijk (dekkingsgroep)	Dit is een van de dekkingsgroepen waarin dekking-gebaseerde testontwerptechnieken zijn ingedeeld die betrekking hebben op het testen van de manier waarop een informatiesysteem zich aan de gebruiker presenteert (bijvoorbeeld hoe het er uitziet, wat de performance is en dergelijke). (in de oude vertaling van TMap HD werd dit "vóórkomen" genoemd, maar die term bleek te verwarrend)
Uitgangssituatie	Een uitgangssituatie voor een test bestaat uit een verzameling gegevens in en een begintoestand van het te testen (deel van het) systeem waar individuele testgevallen gebruik van kunnen maken. Er is sprake van een centrale uitgangssituatie als deze geldt voor meerdere tests of testers.
Uitwijkmogelijkheid	Het gemak waarmee (een deel van) de informatievoorziening op een andere locatie kan worden voortgezet. Dit is een kwaliteits-sub-kenmerk uit TMap NEXT. Het wordt in de ISO25010 standaard afgedekt door Betrouwbaarheid en de bijbehorende sub-kenmerken.
Unitintegrietest	Een door de ontwikkelaar in de ontwikkelomgeving uitgevoerde test, die moet aantonen dat een logische groep units samenwerkt volgens de in de technische specificaties gestelde eisen.
Unittest	Een door de ontwikkelaar in de ontwikkelomgeving uitgevoerde test, die moet aantonen dat een unit aan de in de technische specificaties gestelde eisen voldoet.
Unsupervised learning	De taak binnen machine learning waarbij een functie wordt afgeleid die onbekende structuren beschrijft van ongelabelde data (er is geen classificatie of categorisatie opgenomen in de data welke aan het machine learning algoritme wordt aangeboden). Unsupervised learning betekent letterlijk: leren zonder toezicht.
Validatie	Via objectief bewijs bevestigen dat de behoeften voor een specifiek gebruik zijn vervuld. ("is het juiste systeem gebouwd") Zie ook: verificatie
Velocity	De hoeveelheid werk - vaak gemeten in storypoints - dat het team kan verwerken in één sprint.
Vereenvoudig	Één van de vijf elementen van TMap HD. Dit element draait om het beëindigen van de opgaande spiraal van groeiende complexiteit in het IT landschap die zorgt voor een toename in vereiste testactiviteiten door, te vereenvoudigen, te standaardiseren en te ontkoppelen.

Nederlandse term	Omschrijving Nederlands
Verificatie	Via objectief bewijs bevestigen dat aan de beschreven specificaties is voldaan. ("is het systeem juist gebouwd") Zie ook: validatie
Vertrouwen	Het vijfde element van TMap HD komt voort uit de vier overige elementen: (mensen, integreer, vereenvoudig en industrialiseer). Gezamenlijk vormen ze de essentiële basis van waaruit het vijfde element ontstaat: Vertrouwen dat het IT-systeem geschikt is voor gebruik, vaak gebaseerd op het vertrouwen dat de betrokken mensen de juiste dingen doen.
Verwacht resultaat	Het gedeelte van een testgeval dat beschrijft welk resultaat vastgesteld moet worden wanneer het testgeval is uitgevoerd. Dit wordt vergeleken met het werkelijke resultaat.
Virtual engineering	Ontwerp en validatie activiteiten vinden gezamenlijk plaats met als doel om vroege versies van productontwerpen te bewijzen, besluitvorming te ondersteunen en continue productoptimalisatie mogelijk te maken in interdisciplinaire samenwerkingsverbanden binnen of tussen organisaties.
VOICE model	Het VOICE model gaat over het vaststellen van de mate van vertrouwen dat de business waarde kan worden gerealiseerd. Het bestaat uit 5 termen: Value (waarde), Objectives (doelstellingen), Indicators (indicatoren), Confidence (Vertrouwen) en Experience (ervaren).
Volledigheid	De zekerheid dat alle invoer en mutaties verwerkt worden door het systeem.
Voltooiingscriteria	De criteria waaraan een team moet voldoen om een (groep van) activiteit(en) te hebben afgerond.
Walkthrough	Een statisch-testtechniek waarbij de auteur de inhoud van een product in een bijeenkomst uitlegt. Hierbij zijn verschillende doelen mogelijk: het op gelijk kennisniveau brengen van de deelnemers, overdracht van informatie, aanvullende informatie van de deelnemers vergaren, een keuze maken uit de voorgestelde alternatieven.
Werkelijk resultaat	Het resultaat dat wordt vastgesteld als een testgeval is uitgevoerd voor een testobject. Dit wordt vergeleken met het verwachte resultaat om te bepalen of het testgeval succesvol was of gefaald is.
Whitebox testen	Zie: Glassbox testen
Wijzigbaarheid	Het gemak waarmee aanpassingen aan het systeem gedaan kunnen worden. Dit is een onderdeel van het subkwaliteitsattribuut aanpasbaarheid.
Witnessing	Tests observeren die door een andere partij worden gespecificeerd en/of uitgevoerd om bewijs te verzamelen over het niveau van vertrouwen dat deze tests kunnen geven.
	Einde van deze woordenlijst
	© 2020 Sogeti Nederland B.V.
	® TMAP is a registered trademark of Sogeti Nederland B.V.